

กระบวนการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเอง ตำบลเนินปอ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร

ความเดิมของชุมชนตำบลเนินปอ / ข้อมูลพื้นฐาน

ตำบลเนินปอหรือบ้านเนินปอ เป็นหมู่บ้านหนึ่งของตำบลงิ้วงาม อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร อดีตคนเฒ่าคนแก่เล่าว่า ความเป็นมาของชื่อ บ้านเนินปอ มีสาเหตุมาจากมีกลุ่มคนจากอำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์และกลุ่มคนจากจังหวัดลพบุรีเดินทางแสวงหาแหล่งทำกิน และพบเนินดินแห่งนี้อุดมสมบูรณ์หน้าน้ำท่วมไม่ถึง จึงตัดสินใจตั้งรกรากถิ่นฐานทำกินบริเวณเนินดินแห่งนี้และด้วยเหตุนี้เนินแห่งนี้มีต้นปอขึ้นเจริญงอกงามดี จึงได้ขนานนามบ้านนี้ว่า บ้านเนินปอ ขึ้นเป็นหมู่บ้านหนึ่งของตำบลงิ้วงาม สันนิษฐานว่ามีการเดินทางมาโดยทางเรือและมาขึ้นฝั่งที่บ้านงิ้วงามเมื่อประมาณปีพ.ศ.2425 ปัจจุบันนี้แยกเป็นตำบลเนินปอขึ้นตรงกับอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร

ตำบลเนินปอมีพื้นที่ประมาณ 89.546 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 55,966.25 ไร่ สภาพภูมิประเทศของตำบลเนินปอเป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง บริเวณพื้นที่ทางด้านตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ในหมู่ที่ 7,8,9,11,12,13,14,15,16,17,19 และ 20 ส่วนบริเวณที่ราบลุ่มอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1,2,3,4,5,6,10และ18 แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญของตำบลคือ คลองวังกระตี่ คลองหนองไผ่ คลองปลายห้วย คลองอีไร คลองทุ่งกระเจี นอกจากนี้ยังมี บึง หนองน้ำ และสระน้ำกระจายอยู่ทั่วไปรวมทั้งบึงน้ำขนาดใหญ่ คือ บึงพนมบอบ (เนื้อที่ 100 ไร่)

กระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชนตำบลเนินปอ

ด้วยการพัฒนาประเทศจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งกำหนดการพัฒนาไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน คณะทำงานตำบลเนินปอตระหนักถึงปัญหาจึงได้ไปศึกษาดูงานในพื้นที่ใกล้เคียงที่มีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนด้วยตนเองโดยตนเองในชุมชนที่ตำบลทับคล้อ ศึกษาตัวอย่างการทำโรงสีชุมชน ผลจากการจัดเก็บข้อมูลของคนในชุมชนตำบลเนินปอ 1 ปี คนในชุมชนต้องซื้อข้าวสารกินถึง 4 แสนบาทเศษ ซึ่งอาชีพของคนในตำบลเนินปอส่วนใหญ่ก็ทำนาแต่ไม่มีข้าวสารกินต้องขายข้าวให้กับโรงสี ส่วนข้าวที่ต้องบริโภคก็ต้องซื้อจากโรงสี ดังนั้นกิจกรรมแรกที่ต้องรีบแก้ไขปัญหาของตำบล คือ จัดทำโรงสีชุมชน จากการดำเนินงานแก้ไขปัญหาระยะแรกได้เกิดกิจกรรมโรงสีชุมชนและมีกระบวนการทำแผนชุมชนอย่างต่อเนื่องซึ่งมีแนวทางการแก้ไขปัญหามาตามแผนงานดังนี้

- แผนงานด้านเศรษฐกิจจำนวน 3 แผนงาน
- แผนงานด้านพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ 1 แผนงาน
- แผนงานด้านทรัพยากรมนุษย์ 2 แผนงาน
- แผนงานด้านวัฒนธรรม 1 แผนงาน
- แผนงานด้านสาธารณสุข 1 แผนงาน

กิจกรรมและผลที่เกิดขึ้นจากการจัดทำแผนชุมชน

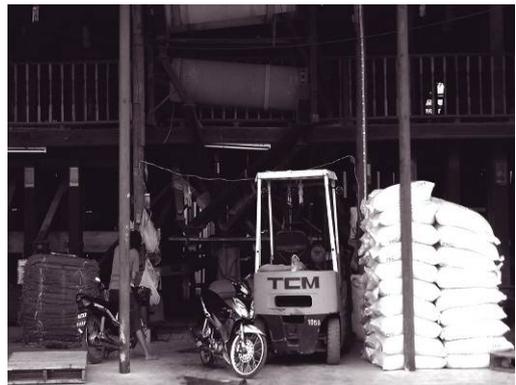
โรงสีชุมชน โรงสีชุมชนเป็นกิจกรรมที่ให้คนในตำบลบริโภคข้าวสารในราคาถูก ช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องราคาข้าวตกต่ำและทำให้คนในชุมชนได้บริโภคข้าวที่ปลอดภัยจากสารพิษ จากการทำโรงสีชุมชนได้ขยายให้มีลานตากข้าว เครื่องชั่งมาตรฐาน โดยการระดมทุนชาวบ้าน โดยได้รับการสนับสนุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรให้กู้เงิน

วัตถุประสงค์ของการทำโรงสีชุมชนมีดังนี้

1. เพื่อให้ชาวบ้านเก็บข้าวสารไว้บริโภค
2. เป็นการลดการถูกเอาเปรียบจากโรงสี
3. เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ข้าวในตำบล
4. เพื่อให้ชุมชนได้รวมตัวกันทำกิจกรรมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
5. เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิต , แปรรูปข้าว และการตลาด
6. เพื่อให้กิจกรรมนั้นนำไปสู่การจัดสวัสดิการชุมชน

เป้าหมายของโรงสีชุมชน

- ขยายกำลังการผลิตเพราะไม่เพียงพอต่อการบริโภค
- ขยายและรณรงค์ให้กินข้าวในตำบล (ข้าวปลอดภัย)
- ก่อสร้างฉางข้าว ขยายสาขาฉางข้าว
- ขยายบริการให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน
- ตั้งธนาคารข้าว
- ผลิตปุ๋ยอัดเม็ดชีวภาพ
- จัดสวัสดิการให้ครอบคลุม



กลุ่มผู้ปลูกข้าวปลอดภัย โดยกลุ่มจะไม่ใช้สารเคมีในการปลูกข้าวเพื่อให้ได้ข้าวที่ปลอดภัยจากสารพิษ และยังพัฒนาเพื่อขยายเครือข่ายเพิ่มพัฒนาศักยภาพในการผลิตข้าวปลอดภัยและคนในชุมชนได้บริโภคข้าวปลอดภัย



กลุ่มการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพอัดเม็ด จากการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพซึ่งเดิมเป็นแบบชนิดน้ำ ทำให้ไม่สะดวกต่อการใช้งานของเกษตรกรและยุ่งยากต่อการดูแลเก็บรักษา กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพจึงได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเองภาคเหนือจากงบประมาณแก้ไขปัญหาความยากจน เพื่อซื้อเครื่องอัดเม็ดปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดและได้รับ

ภาคีพัฒนาที่ให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม

- องค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ 100,000 บาท
- พัฒนาชุมชนอำเภอสามง่าม 300,000 บาท
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสามง่าม เพื่อองค์ความรู้จัดกิจกรรม 350,000 บาท
- สำนักงานเกษตรอำเภอสามง่าม ส่งเสริมวิชาการการทำปุ๋ยชีวภาพ – อินทรีย์
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์สาขาสามง่าม สนับสนุน เอกสาร,บอร์ด,เครื่องเสียง 15,000 บาท
- สำนักงานสหกรณ์ สนับสนุนเครื่องอัดสุญญากาศ 90,000 บาท
- งบประมาณศูนย์เศรษฐกิจ 911,085 บาท

กิจกรรมแก้ไขปัญหาคความยากจนจากข้อมูลแผนชุมชน ที่ได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง 4 ภาค

ชื่อโครงการ	ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพอัดเม็ด
งบประมาณ	100,000 บาท
สถานที่ตั้งโครงการ	หมู่ที่ 5 ตำบลเนินปอ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร
ผู้ได้รับผลประโยชน์โดยตรง	ผู้จัดทะเบียน สย. จำนวน 70 คน นอกทะเบียน สย. จำนวน 50 คน
ผู้ได้รับผลประโยชน์ทางอ้อม	คนในชุมชน
ภาคี (สมทบ)	เกษตรอำเภอให้ความรู้ด้านวิชาการ
ผลที่เกิดขึ้นระยะสั้น	ลดจ่ายจากการซื้อปุ๋ยเคมี ไร่ละประมาณ 1,000 บาท
ผลที่เกิดขึ้นระยะกลาง	- มีข้าวปลอดภัยสำหรับบริโภค - สมาชิก จำนวน 120 คน มีรายได้เพิ่มขึ้นปีละ 9,600 / ครัวเรือน
ผลที่ยั่งยืน	สุขภาพของคนในชุมชนดีและแข็งแรง

ผู้ประสาน นายสุนทร มัจฉิม

31/1 หมู่ 6 ตำบลเนินปอ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร 66130

โทรศัพท์ 089-961-5427, 056-842029